

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indült Bétsből, Kedden, Januárius 18-ik napján, 1814-dik esztendőben.

B é t s.

E' mostan szerentséssen kezdődött, és reménységünk szerént szerentséssen folyó 1814-ik esztendő 4-ik napján költ nemzeti újság leveleinknek első darabjában arról tudósítottuk a' Magyar Kurir tisztelt Olvasóit, hogy ezen Csász. Kir. Rezidentziának polgári Előjárói, magok, és az ide való polgárság nevében, Fels. Urunk tiszteetére, Freyburgba, Brisgoviának fő városába egy alázatos deputatiót küldött Eő Felségének mind az új esztendőben leendő tiszteletére, mind azon nevezetes győzedelmekhez való szerentse kívánásra, mellyek által nem tsak a' Német Birodalom, hanem az egész Európa azon idegen ostor alól felszabadult, a' mellynek terhe alatt számos esztendőig nyögtek vala. Ennek a' deputatiónak nevezetes tagjai, az ide való első polgár mester *Wohlleben István* Cs. Kir. Udv. Tanácsos, a' Sz. István Király Rendjének kis keresztos tagja, *Weiner Vintze*, az Alsó Austriai Kormányzóknek valóságos Tanácsosa, Nemes *Leeb Antal* All. Polgármester (és így nem *Weber Böldizsár*), 's ezeken kívül két tekintetesebb polgárok vóltanak.

Ez a' deputatio Jan. 7-ik napján Freyburgba szerentséssen megérkezvén, a' következő napon mingyárt audientziára bocsátatott Felséges Urunk eleibe, a' midőn a' Bétsi Magistratus és a' polgárság nevé-

ben illetően oratiót mondott a' nevezett fő Polgármester:

„Számos nyomorúságos esztendők után, mellyeket Austria egész Európával együtt szenvedett, a' mellyek által mindazáltal a' Monarka eránt való szeretetében, és a' régi szent szokáshoz való ragaszkodásában semmi népek Austriát felül nem haladták, végtére a' szerentsének új napja támadt fel. Csász. Kir. Felségednek ditsősséges fel tett szándéka, melly szerént még egyszer az igasságért, és a' népeknek függetlenségéért fegyvert fogni kívánt, e' világot megszabadította. Azon naptól fogva, mellyben Felséged a' maga vitéz hadi seregeit ditsősséges szövetséges társatnak hadi népével öszve kaptsólni kívánta vala, az igaz ügy győzedelmeskedni kezdett, és ezt a' felséges szándékot a' Lipsiai harmad napi győzedelmek koronázták meg; azok törték öszve azokat a' rablántzokat, melyekbe egy idegen nemzet minden más nemzeteket vetni akart, ezért a' leg szebb jutalom, Európának, és azoknak a' szerentsés népeknek háládatossága, és határozatlan szeretete várják Felségedet, a' mellyek Felséged kegyelmes Királyi páltzája által igazgattatnak.“

„Béts városának leghívebb Előjárói és polgári bátorkodnak Felségednek, mint a' Haza édes Attyának, mint Felséged tartományai Oltalmazójának, mint Német Or-

szág Megszabadítójának ditsőséges hadi tetteihez szerentsét kívánni. Egy lélektől lelkesítettvén elvégzették, hogy semmi áldozatoktól nem idegenkednek, a' mellyeket ezen nagy munkának megerősítettése kívánni fog, bátorzkodnak megsérthetetlen hívségeknek azt a' kijelentését Felsőged lábaihoz letenni, melly eleitől fogva örökség szerént való birtoka volt ezen fő város magistratusának és polgárinak. — Ez a' leg alázatosabb deputatio Felsőgednek további óltalmát, kegyelmességét és jóakarátját is alázatosan kikéri.“

Ezen beszédre következő kegyelmes kifejezésekkel méltóztatott Eő Cs. Kir. Felsőge felelni: — „Semmi szerentsétlenségben meg nem szűnt az én fő városom hív lenni. A' Kigyelmetek szeretetének kinyilatkoztatása az én szívemet nagyon megindította, de ez nállam nem újság, a' jelenvaló meghatározó háborúban is uagokhoz hasonlóak voltak az én Betsi hív jobbágyim, és mindenkor ditséretes példával tündöklöttek mások előtt. Azokkal a' népekkel, a' mellyeket az isteni gondviselés reám bízott, egy olly ármádával, mint a' millyen az enyim, nem lehetett Austria-nak meggyőzettetni; én a' nemzet álhatalosságában, és a' Haza védelmezőinek vitéségeiben bízom.“

„Az igaz ügyet a' Mindenható megáldotta; nem sokára eljön az az időpontja, mellyben az én jobbágyim azokért az áldozatokért, mellyeket tettek, gazdag jutalmat fognak venni. — A' villongásnak elementumi élesztői öszve törettek; ismét atyafiságos egyességben fognak a' népek egymás közt élni és lakni. Azon sebnek meggyógyítására, mellyet mi rajtunk is ejtett a' szerentsétlen idő, kevés tsendes esztendő is elegendők lesznek. A' Kigyelmetek jó állapotjának és szerentséjének megújulása, az én jobbágyimnak háladatossága és szeretete az én egyedül az ő javokra szentelt esztendeimnek hátra lévő részét meg fogják jutalmaztatni. — Te-

gyék bizonyossá Kigyelmetek Béts városát az én tovább is tartó jóakaratomról; reménylem, nem sokára köztök leszek; az én gyermekeimhez való visszatérésemnek napja, leg szebb napja leszen életemnek.“

E' meg levén, hertzeg *Metternich*, Status-Conferentialis, és a' külső dolgokra ügyelő Minister Eő Excellentiájához mentenek ezek a' deputatusok, hogy azon diplomát, az az, petsétes levelet, mellyben Eő Excellentiája betsülletből való Bétsi polgárnak választatott, benyújthassák. — Ezen alkalmatossággal következő beszédet mondott a' fént nevezett Bétsi fő Polgármester Eő Hertzegsége előtt: „Hertzegségednek azon szerentsés következéssel megkeronázott munkássága által, mellyet Eő Csász. Kir. Felsőge, a' leg fontosabb szempillantatokban Hertzegségedre bizni méltóztatott, minden veszedelemtől megszabadítottak az Austriai Statusok, Német Ország az idegen uralkodásnak gyalázatos rablántzától megszabadított, az állandó békességről való bizodalom felnyílt, mellynek áldott védelme alatt, a' Status boldogsága és minden polgároknak szerentséje nevedni és virágozni fog.“

„A' Status dolgainak ezen közönségesen esméretes bölts igazgatásaért, ezen Béts városának is a' következő bölldog időkre való kinyíttatására nézve bátorkodnak azon fő városnak Előjárói és polgárai, a' jelenvaló deputatio által Hertzegségednek megköszönni, és Béts várososa polgári jussát ajánlani, reménylven, hogy Hertzegséged ezen háladatosságnak tanúbizonyságát kegyelmessen elfogadni, és mind a' Magistratust, miud a' polgárságot továbbra is óltalmába venni méltóztatik.“

Eő Hertzegsége következő módon felelt ezen beszédre: „Hogyha a' terhes időkhben a' jó hazafiúi szeretet, és a' közjó eránt való jó indulat egy nagy országban megmarad, megszabadult a' Status, és magának köszönheti megmaradását. Egyedül abban áll a' Status dolgait kormányo-

zónak érdeme, ha ő az illy esetekben a' nép jó indulatját használni tudja. Semmi meg nyugtatóbb jutalma nem lehet, mintha az ő Monarkája és polgártársai az ő hasznos fáradozásait megesmerik. Bets városa polgárijussával való megajándékoztatásom mindenkor háláadással fog engemet ezen idő pontjára emlékeztetni. — Büszke vagyok erre a' megkülönböztetésre, 's egyszermind háládatossággal köszönöm a' Magistratusnak és a' polgársagnak hozzám mutatott szívességeket."

Mind ezek után ezen deputatiónak ki választott személyei hertzeg *Schwartzenberg* Feldmarsal fő hadi szállására mentek, hogy Eő Hertzegségét is megköszöntsék, és a' Betsi polgári jussal megtisztulják. Az alatt a' Freyburgba maradt deputatusokat Eő Csász. Kir. Felsője maga asztala mellé ültetni méltóztatta.

A' tsatározó mezőkről.

1. Északi Németországban.

Gen. *Bennigsen* az Álbis alsó részén *Hamburg* előtt táborozó Orosz Csász. Ármádának fő vezére a' múlt Decemb. 24-ik napján megértvén azt, hogy azon városban lévő 14000 főből álló Frantzla őrizet közt Hollandusok is nem kevesen legyenek, a' kik közül már sokan, ámbár hazájoknak jelenvaló állapotjáról még igen keveset tudtak, az ő armádájához által mentek, ezeknek illy unszólo hirdetményt küldött: „*Oranje Boven!* Hallyátok Hollandusok a' ti szerentsés hazafiaitoknak örvendetes hívását; a' régi idő vissza tért, és Hollandiának vitéz fiait szabadítóiknak rendjek közt már az ellenség földjén tatázuak. Ti szerentsétlenek utolsók vagytok a' szabad Belgáknak törzsökeből a' Frantzia szolgaságban. Siessetek magatokat a' mi karjaink közzé vetni, minekelőtte azokra a' Nemet Országban lévő Frantziaakra, a' kik *Hamburgba* futottak, a' szörnyű büntetés következne, mivel könnyen megeshetne,

hogy a' szerentsétlen Hollandusok a' büntetésre méltó Frantziaakkal. a' győzedelem részegségében öszve zavartatnának. — *Hollandusok!* még egyszer meghívlak titeket! Jőjjetek, vagy adjátok tudtomra, miként szabadítsalak meg titeket. — Általam hív titeket a' ti hazátok."

Azt jegyzik meg az északi Német Országi, nevezetessen a' Berlieni közönséges újság levelek, hogy ezen hirdetménynek közönségesse való tételétől fogva sok Hollandusok mentek által a' *Bennigsen* armádájához, ámbár ő reájok szorgalmatossan vigyáznak is a' Frantziaák, és noha ezeknek nagy szükségek van az artilleristákra, még is mindazáltal tellyességgel nem kívánnak az ő szolgálatjokkal élni, hanem azok helyett a' Fr. vámszedőket gyakorolják az ágyúzó mesterségben. — Ugy láttzik, hogy minekutanna a' Marsal *Davoust* parantsólatjára azok a' szegény lakosok, a' kiknek hat hólnapi eleség szerzésére tehetségek nem volt, *Hamburgot* oda hagyták, elegendő eleségek van a' hosszabb ostromnak kállására; ellenben a' tüzi fában nagy szükségét szenvednek, ugyannyira, hogy kénytelenek a' kertekben lévő gyümölcshátakat, épületnek való fákat, 's hajókat öszvevagdalni, és a' szükségtelen hajókat is feldarabolni, végtére a' házaknak fedelzetjeire is reá szorúlnak. — *Hamburg* külső városihau azokat a' házakat, mellyek az oda való erősségeknek ártalmára lehetnek, földig égetik a' Frantziaák, még pedig olly nagy sietséggel, hogy a' szegény lakosok alig menthetnek meg valamit házi bútorjaikból. — General *Bennigsen* az ostromló hadi seregeknek fő kormányozója sok ostromló lajtorjákat készített, hogy annál hamarabb megszabadíthassa a' *Hamburgiakat* attól a' sok nyomorúságtól, mellyeket mind az ennekelőtte való esztendőekben, mind nevezetessen azon idő pontjától fogva szenvedtek, mellyben Marsal *Davoust* őket mindenféleképen nyomorgattya.

A' Kieli 24-ik Decemberi tudósítások szerént, a' Dániai Királyi követ *Bröcke* Ur, azon napon, az Austriai Csász. 2-ik rangú követnek *Bombelles* Grófnak társaságában a' Fels. Svétziai Korona Hertzeghez audientziára ment, és a' következő napon az Eő Kir. Hertzegsége fő hadi szállásán, a' szövetséges Fejedelmeknek oda gyűlt követjeikkel együtt conferentiat tartott, melly egész estignyúlt. — Mivel mindnyájan az udvarhoz hívtak, mindennek azt hiszik, hogy a' Koppenhágai Kir. Udvar a' szövetséges Fejedelmekkel békeségre lépett. A' napkeleti tengerben fekvő kis szigetet [*Fimbria v. Cambria Parva*], melly Holsatziát a' Sleswigi hertzegségtől el választja, a' Svéciai hadi seregek elfoglalták, *Gluckstadt* pedig, melly a' Holsatziai Hertzegségben Hamburgtól hét mértföldre fekvő szép és népes város, az Anglusok ostrom alá rekesztették.

2. A' Rajna mellyékéről.

A' Bázeli 5-ik Januáriusi tudósítások szerént, mihelyt a' Gróf *Wrede* vezérlése alatt lévő hadi seregek, Decemb. 22-ik napján a' Rajna vizén által mentek, annak egy osztálya a' *Hünningeni* erősséget körül vett Austriai hadi seregeket felváltotta, és *Neudorfot*, *Michelfeldet*, és *Bourglibret* elfoglalta. A' Hunningeni erősségben mintegy 2500 katona őrizet volt, a' kik rész szerént Frantziákból 's Alsatusokból, rész szerént Flammandusokból és Olaszokból állottak, és nagyon szöknek. Mihelyt oda értek a' Bavariai elő seregek, mingyárt szorosabban békerítették azon erősséget, hanem egy stutz lövésnyire közelítvén ahoz kemény tűz adatott reájok a' vár bástyáiról, mellyel a' megrettenni nem szokott Bavarus katonák nem gondolván semmit is, több ízben közelítették a' várhoz, és Decemb. 25-ik napján hozzá is kezdetek a' sántzok ásásához, és egynéhány batteriákat is tsináltak a' Rajna jobb és bal partyán,

mellyekről Decemb. 30-ik napjától fogva olly keményen ostromollyák azon erősséget, hogy már egynéhány ponton tüzet gerjesztettek. A' többi közt a' széna és szalma tartó magazinumok, a' régi fegyvertár, az ispotály, és a' kaszármának egy része a' tűz által megemésztettek. Mivel napoként jobban jobban kevesedik az eleseg, mennél tovább tart azon erősségnek ostromlása, annál inkább lehet a' város lakosinak a' szükségtől felni,

Januárius 1-ső napján, a' Blamonti és Landskroni erősségeknek meg vétetése után előbre marsiroztak az egyesült Austriai és Bavariai hadi seregek; a' Hünningeni erősségnek további ostromlására, *Zollern* Generál vezérlése alatt, tsak egy brigáda maradt hátra (Egy brigáda, ha gyalogságból áll, 5 vagy 6 batallionra, ha pedig lovasságból áll, 10 — 14 escadronra megyen). Ennek a' brigádának nevezett vezérje Bavariai Generál *Zollern* próbált vitézségű, 's egyszersmind felebaráti szeretettel bíró vitéznek tartatik. — Mostani kvártélyá Bourglibrében van, a' vezérlése alatt lévő seregek szoros fenyítékben tartatnak, és ha szinte a' jelenvaló kedvetlen időjárása miatt sokat szenvednek, még is mindazáltal tsendesen viselik magokat, és semmi törvényteleniséget nem mivelnek. — Mihelyt a' nevezett Generál Bourglibrebe érkezett, leg ottan arra unszolta azokat a' lakosokat, a' kik a' Hünningeni erősséghez egy ágyú lövésre fekvő helységben laknak, hogy vagyonaikat bátorságosabb helyekre horgyák.

A' Bázeli későbbi, az az, 5-ik Januáriusi tudósítások szerént, még most is keményen viseli magát, azon erősségben lévő Fr. katona őrizet, és noha ottan több helyeken tűz ütötte is ki magát, mindazáltal az úgy nevezett *Mauszthurm*, vagy kis bástyát sem engedte megvétetni, mellyre nézve kénytelenek voltak az ostromló hadi seregek az ostromló ágyúknak számát megsaporítani.

Hünningen (vagy Huninga) Alsatziának a' Rajna bal partján, a' Bázeli Kantonhoz tartozó Kis Huningával által ellenben fekvő város, mellynek erőssége öt szegeletű, melly 1679-ik esztendőben egy faluból várossá tétettetett, megerősített, 's a' mellett 1682-ik esztendőben a' Rajna vizén egy szép híd tsináltatott azon szigetig, a' mellynek háta megett az úgy nevezett régi Rajna foly, mellyen hasonlóképen egy híd készítettett és egy sántzal meg is erősítettett. — Ezen a' hídon mentek által a' szövetséges seregek Decemb. 21-ik napján.

A' Bázeli magános tudósítások szerint, Huninge ugyan keményen ostromlatik: mindazáltal annak védelmeztetéséből azt lehetítelni, hogy egynehány hetekig fog még annak ostromlatása tartani. Az Ecklusei vagy Sluizi erősség a' Walloni, Flandriában, Geneva és Lyon közt meghódolt, és a' F. M. Lajt. Gróf *Bubna* corpusának bal szárnya Lyont is elfoglalta. — A' hertzeg *Schwartzenberg* fő hadi szállása már Montpelgardon is túl van, 's hihetőképen egyenesen Paris felé veszi az útját. — Orosz Feldmarsal *Ba clay de Tolly*, Hünningenen alól, hajóhidakon a' Rajnán által ment. — Ugyan onnan, tudnillik Bázeltől írják, hogy a' Fels. Austriai Császár e' folyó Januárius 9-ik napján. 's néhány napokkal később a' Fels. Orosz Császár, és a' Pruszi Király is Bázeltbe fognak menni. — *Napoleon* Császár egy serkentő hirdetményt küldött a' Frantzia néphez, mellyben arra buzdítja őket, hogy az Alsatziái és a' Niederlandi attyokfiainak segítségére mennyenek, a' melly tartományokat többire elfoglalt az ellenség, 's ezt siessenek Fr. Országból kibajtani, hogy ő békesség-nél egyebet nem kíván, és hogy azon feltételek mellett is kész elfogadni, a' melyeket a' szövetséges Fejedelmek eleibe terjesztettek.

2. Hollandiában.

Arnhejmből, Geldriának nevezetű városából azt írják, hogy Orosz hertzeg *Nariskin* a' Winzingerode corpusának egy részével azon vidékre ment, és hogy az ő fő hadi szállása *Emmerichben* a' Clivia hertzegnégnek szép és erős városában legyen, hogy a' Prusszus hadi seregek *Tiel* mellett a' Waal folyóvizén által mentek, 's azon helységet el is foglalták. A' Frantziáknak minden mozdulásaikból azt lehet kihozni, hogy ők azon környékről eltakarodnak, és hogy a' Svétziai Korona hertzeg 12 — 14 ezer emberrel Hollandiának segítségére megyen.

Rotterdamban igen nagy öröme vólt a' népnek azon 100 főből álló Anglus sereg látásán, melly Dec. 28-ik napján hozzájok ment, hasonlóképen a' Prusszusoknak és Oroszoknak közikbe való meneteleken is, ellenben azokat a' Frantziákat. a' kik imitt amott lappanganak, gyomrokból útállják, és a' hol elfoghattyák, mingyárt a' szövetséges seregekhez küldik. — Ezek a' lappangó Frantziák rejtekhelyeikből éjjelenként kimenvén, a' faluhelységeket mindenütt kipusztítták.

Amsterdamból azt írják, hogy Dec. 28-ik napját követett éjjel, Brédából az ellenség magát vissza vonta ugyan, de hogy segítő seregeket vévén magok mellé harmadnap múlva ismét vissza metek, 's Bréda városát megtámadták, a' midőn a' Generál Lajtinant *Bülow* vezérlése alatt lévő Orosz és Prusszus hadi seregeknek egy jó része nagy sietséggel oda menvén, ismét elfutott onnan az ellenség, 's futásában mindenütt prédált, sok marhát levagdalt, de mivel a' Kozákok őket nyomba űzték, a' levágott marhákat magokkal el nem viheték, hanem a' vízbe hányták.

Ezekről a' kóborló Frantziákról *Düs-*

seldorfból következő módon írnak Dec. utolsó napján: A' Hollandiai postákon ma ide érkezett magános tudósítások szerint az a' 4 vagy 5 ezer főből álló corpus, melly *Bréda* városát megtámadta, egészen eltöröltetett, a' lesben állott Orosz és Prusszus seregek elől, hátul, és oldalra megtámadván őket, keveset hagytak életben közzülök, ezeket is pedig mind elfogták. — Kétség kívül nehezen szívelik ezt a' veszteséget a' Frantziák, olly erőtlének lévén Hollandiában, hogy nem is bátorkodnak a' szabad mezőn magokat mutatni, hanem csak erősségeiknek védelmezésekre szorítják magokat.

Frantzia Birodalom.

A' jelenvaló szoros környűlállások közt hasonló a' Frantzia uralkodó és Tanács a' vízbe esett emberhez, a' ki minden felé kap, hogy életét a' veszedelemtől megmenthesse. Eddig a' Conscriptusok számába bizakodtak, de most ezeknek kezeikről és lábaikról a' vas lántz leverettvén, hazájoknak védelmezésekre kevés kedvet mutatnak, és ha erőszakosan kényszerítetnek a' fegyverfogásra, a' kezekbe adatott fegyverrel az őket kényszerítők ellen támadnak fel.

Erre nézve következő tikkelyekből álló végzést adott ki Napoleon Császár a' múlt December 26-ik napján tartatott gyűlésben: — 1.) Minden katona osztályokban Szenátorok, vagy Status Tanácsosok, rendkívül való Commissariusi rangal küldetessenek, a' kik a' Conscriptusokat kiállítsák, a' hadi népnek köntösére, felfegyverkeztetésére, és kikészítettetésére ügyeljenek, a' várakat eleséggel meg töltsék; az ármáda szolgálatjára szükséges lovakat vegyenek, és a' nemzeti gárdistákat a' mi végzésünk szerint organizálják.

2.) Azok a' mi rendkívül való Commissariusaink, a' kik az ellenség által szorongatott tartományokba küldtetnek, egész masszában állítsák ki a' fegyverviselésre alkalmas férfiakat, az ellenségnek előre való menetelét akadályoztassák, és minden osztályoknak különös fekvésekről 's állapotjokról tudósítsák a' fő kormányzókat.

3.) Minden rendkívül való Commissariusaink meghatalmaztatnak azoknak a' politziai intézeteknek rendelkezésére, mellyek a' közönséges bátorságnak fenntartására szükségesek.

4.) Meghatalmaztatnak azoknak különös törvénybe való idéztetésekre, a' kik az ellenséggel egyetértenek, 's azoknak szándékjokat akár titkon akár nyilván előmenetelesítik.

5.) Ezek a' rendkívül való Commissariusok kötelesek lesznek a' mi minisztereinkel levelezni s. a. t.

Azokat a' rendkívül való Commissariusokat, a' kik e' végre *Napoleon* Császártól kinevezettek, azokat a' katona osztályokat, a' mellyekbe küldettek, és azokat az Auditorokat, vagy inkább számtartókat, a' kik ő melléjek adattak, a' jövő posta napon meg fogjuk nevezni.

I R Ó D E Á K.

Szüksége volna valakinek egy jó természetű, tanult, nem kevély, született Magyar Íródeákra, a' ki az anyanyelvét tökéletesen, a' Német nyelvet pedig jól érti, 's egyszersmind szorgalmatos, józan, es életre termett ember. Ha a' Gazdaságban valamennyire járatos, annál jobb. — A' kinek ezen állapotra kedve volna: jelentse magát, vagy személyesen, vagy levele által (franco) *Bétsben*, a' *Nemzeti-Gazda-Hivatalnál*, am *Salzgries*, No. 193.

Jan. 8-ik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 183 1/2 forintot Váltószédulában

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

No. 4.

A' Magyar Kurir 5-dik darabjához.

H í r a d á s.

Egy Időszaki folyó-Írás felől, melly Erdelyi Muzéum név alatt, Kolozsváratt indulóban vagyon.

Tudtára kívánjuk adni a' két Nemes Hazának, hogy Időszaki folyó-Írásunknak, mellyet Erdelyi Muzéum név alatt adunk ki, ötödik árkusa sajtó alatt van, 's az első füzet nem sokára készen leszen.

A' Kiadónak az a' kívánsága, hogy minden fertály esztendőben, ha mind jó Munkák vétele, mind elegendő Olvasók által az intézet folyamatbajöhet, egy 12 árkusból álló füzet megjelenjék, 's így esztendő alatt négy. — Tárgyaink ezek lesznek:

1. Hazai 's külföldi híres és érdeemes Személyek életírása.
2. Nemzetek' karakterét 's azoknak földjeiket ismértető utazásoknak rövid kihúzásai.
3. Hazánk történeteit; vagy nyelvünk régibb állapotját világosítható megjegyzések.
4. A' Poézis némelly nemeinek theoriája, 's versek.
5. Az Olaszok, Frantziák, Anglusok, Németek Literaturájának bővebb ismértetése.
6. Erköltsi elbeszélések.
7. Magyar és olyan nem magyar írásoknak, mellyek Hazánkat illetik, kritikai megíteltetése.
8. Nevelést tárgyazó gondolatok.
9. Minden füzetnek végén tudósító levelek, mellyekben Hazánkfiainak li-

teraturái's egyéb hasznosigyekezeteik felől híreket tesznek, vagy hasznos felfedezéseket megismértetnek.

Mostanig ezen darabok vagynak ki-nyomtatva:

Előbeszéd. — A' Magyar Literatura története. *Kazinczy Ferentz*. A' ditsőség. A' Magyar Nemességhez. *Kis János*. — Oberster *Bartsay Ábrahám* élete hátra maradott verseivel együtt. — Oberster Emlékezete, a' Frantzia Eloge módjára. Gróf Haller Gábor ő Exc. — Poétai levél, Horváth Istvánhoz, Vilkovics Mihály, — Az eltűnt Ideál, M. — Bajvívás Erösszal. — A' gondatlan ivó, Gzóf *Desseöfy József*. — Emlékezet. Szonetto. A' titkos vidék. *Szemere Pál*. — Az Igazsághoz. Óda. Prof. Buczy Emil. — Szívemben, *Horváth István*. — Fő Hadi Vezér Báró Alvinczy József élete. — Raduly Vajdának Hunyadi Jánoshoz írt levele. — Hunyadi János válasza. — Bethlen Gábor és Rákóczy György Fejedelmek táborig parancsolatjaik.

Nyomtatást várnak: Elémentele az emberi elmének a' Frantziák között XIV-dik Lajos alatt, Voltaire szerint Prof. *Szabó Sámuel*. A' Pelewi szigetek' Királya' fiának Libunak története. Prof. *Molnos Dávid*. Kupeczky Jánosnak, Magyar Országgi születésű jeles Képirónak élete. — Epigrammák. Himfy Szerelmei recens. *Kazinczy Ferentz*. Tudósító Levelek.

A' múlt nyáron tett híradásunkra mostanig 370, rész szerint Előfizető, rész szerint Aláíró találkozott, 's minthogy 550 nyomtatványnál többet nem nyomtattatunk,

újolag jelentjük, hogy a' kiknek kedvek
vagyon az első füzetet megszerezni, 180-
nig még kapnak nyomtatványokat, mellyek-
re a' megnevezendő Titt. Uraknál tehetik
le a' pénzt, úgymint 1 Rf. 45 kr. Annak
elveszésétől nem kell tartaniok, vagy attól,
hogy nyomtatványt nem kapnának, mert,
a' mint olvassák, a' nyomtatás már foly.
Itten most azon helyeket tesszük fel, a'
honnét még első híradásunkra Előfizetők
nem érkeztek, 's talán még találkoznak.
Hazafiúi tisztelettel és indulattal kérjük ezen
Titt. Urakat, kiket egész bizodalommal
megnevezünk az Előrefizetés' beszédésének
magokra való vállalására.

Bécsben: T. T. Márton József Úr, a'
Magyar Nyelv és Litterat. Prof, a' Cs. Uni-
versitásban.

Debretzenben, T. T. Sárvári Pál Prof.
és Tek. Szentgyörgyi József Orv. Doktor.

Egerben, Mélt. Báró Barkóczy László
Úr.

Esztergomban, N. Tiszt. Havnyai János
Sz. Sz. K. Esztergom városa Plébánusa.

Sz. Fejér Vármegyében, N. T. Mayer
Ferencz Theol. Prof.

Halason, Tek. Peterka József, a' Kis
Kun Kerület hités Orvosa.

Högyészben, Vas Várm. Tek. Gömbös
János Úr.

Jász Berényben, T. Mihalkovits József
a' N. Kun Kerület fő Jegyzője.

N. Károtyban, N. T. T. Endrődy János
K. Iskola Rectora.

Kalotsán, Fő Tiszt. Bajzik József Ka-
nonok 's Theol. Prof.

Kassán, N. T. Liptsei György a' Püs-
pökség Jegyzője.

Ketskémén, Ocsai János Könyvkötő.

Keszthelyen, T. T. Prof. Rumi Ká-
roly Úr.

Komáromban, T. Szalódy Konrád,
az Ékesen Szóllás Tanítója.

Miskoltzon, Miskoltzi Ján. Könyvkötő

S. Patakon, T. T. Vályi Nagy Fer. Pr.

Sopronban, Fő Tisz. Kis János Úr.
Szombathelyen, T. Róka Imre Theol.
Prof.

N. Váradon, Fő Tiszt. Kánonok Lej-
csak Ferencz Úr.

A' ki tíz Előfüzetőt szerez, egy nyom-
tatványt ingyen fog kapni. A' pénzt méltó-
táztassanak vagy a' Kiadóhoz, vagy Pestre
Nemzetes Trattner Cs. Kir. Könyvnyomtató
Úrhoz küldeni az Titt. Előfizetők nevekkal
együtt, mellyek a' második füzetben ki-
lesznek nyomtatva, mivel a' mint hisszük,
mikorra azok hozzánk megérkeznek, az el-
ső füzet készen lessz. Azoknak a' Titt.
Uraknak, a' kik előfizetéseket már küldöt-
tek, mind Erdélyben mind Magyar Orszá-
gon szíves köszönetünk.

Egyszersmind kérettetnek Hazánknek
Tudósai, kik a' nemzeti nyelv körül fára-
doznak, segítsék intézetünket a' fent ne-
vezett tárgyakat illető munkákkal. Haje-
lesen ki dolgozott darabokat nyerni szeren-
tsénk leszen, 's mindenkor 550 Olvasónk
találkozik, 's így kívánságunk életre kap,
minden füzetnek megjelenése után 200
Rforintokat adunk a' Magyar Literatura
elésegítésére. Így akarjuk Nemzeti díszre
fordítani azon summa pénznek mintegy in-
teressét, mellyet Erdélyben négy, nemze-
te elémentelét óhajtó Dáma, és három Ha-
zafi, a' Kiadónak jelentésére nemes szívű-
séggel adtanak, hogy új betűket szerezhes-
sen, 's ezen Időszaki írásnak azt fundusá-
vá tehesse.

Az első füzet tsinos borítékban, egy
érdemes Hazafinak, ki igyekezetünket is
elé segített 's különben is tiszteletünket
érdemli, mejjképevel leszen, mellyet Nagy
Sámuel Úr jeles Rézremettző készített, a'
ki mostan lakását Kolosvárra vette.

Kolosváratt, Dec. 25-dikén 1813.

Döbrentei Gábor.
ifjú Gyulay Lajos nevelője,
's az Erd. Muzem' Kiadója.